

NIEPEŁNOWIDZIALNI

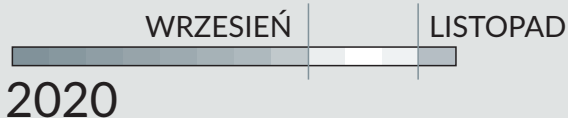

Co chcieliśmy się dowiedzieć?

W jaki sposób przedstawiana jest niepełnosprawność w programach, serialach oraz filmach emitowanych w stacjach telewizji naziemnej?

Kiedy prowadziliśmy badania?

Co analizowaliśmy?

20 najczęściej oglądanych przez dzieci i młodzież programów telewizyjnych i seriali oraz 20 filmów.

Łączny czas trwania analizowanych materiałów wyniósł ok. 500 godzin.

Osoby z niepełnosprawnościami były ukazywane jako:

superbohaterowie

osoby niesamodzielne,
potrzebujące pomocy

seniorzy

złoczyńcy

„wieczne dzieci”

dziwolągi (ang. freak)

 <http://niepelnowidzialni.pl/>

Uniwersytet Rzeszowski
Instytut Nauk Socjologicznych

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Projekt badawczy pn. **Niepełnowidzialni** – reprezentacje niepełnosprawności w filmach, serialach i programach TV dla dzieci i młodzieży realizowany jest przez Uniwersytet Rzeszowski przy współfinansowaniu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Niepełnosprawność była ukazywana jako:

tragedia życiowa nasycona cierpieniem;

symulowana
(np. odgrywanie roli osób z niepełnosprawnościami przez osoby pełnosprawne lub udawanie niepełnosprawności);

zawiniona (np. w wyniku wypadku drogowego);

upośledzenie lub choroba wymagająca leczenia (model medyczny);

tymczasowa przypadłość;

utrudnienie funkcjonowania w codziennym życiu;

indywidualne doświadczenie osoby z niepełnosprawnościami,
ale także jako prywatna sprawa;

przyczyna stygmatyzacji oraz autostygmatyzacji;

przyczyna trudnej sytuacji materialnej i konieczność
ponoszenia bardzo wysokich kosztów leczenia, rehabilitacji lub opieki;

doświadczenie osób trzecich (np. członków rodziny, asystentów);

coś abstrakcyjnego
(bez odnoszenia się do sytuacji doświadczeń konkretnych osób).

Wnioski

Niepełnosprawność bardzo często w analizowanym materiałach jest prezentowana w sposób stereotypowy;

Niewiele spośród analizowanych treści ukazywało życie osób z niepełnosprawnościami jako pełnoprawnych uczestników życia społecznego;

Często akcentowana jest inność prezentowanych osób z niepełnosprawnościami.

Dobre praktyki

Prezentowanie rozwiązań umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami aktywne i pełnoprawne uczestnictwo w życiu społecznym;

Ukazywanie i piętnowanie przypadków dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami;

Zapewnianie osobom z niepełnosprawnościami obecności w przekazach medialnych, ale nie tylko ze względu na niepełnosprawność oraz bez akcentowania niepełnosprawności (np. uczestnictwo osób noszących okulary zazwyczaj nie wiąże się z akcentowaniem wady wzroku);

Ukazywanie codziennego życia osób z niepełnosprawnościami.

Co może poprawić sytuację?

- I Stworzenie inicjatywy organizacji pozarządowych zrzeszających osoby z różnymi niepełnosprawnościami w celu dbania o włączenie tematyki niepełnosprawności do nurtu głównych mediów i promowanie pozytywnej reprezentacji i integracji społeczności osób z niepełnosprawnościami.
- II Organizacja szkoleń dla pracowników mediów i producentów na temat równości osób z niepełnosprawnościami oraz ich reprezentacji w mediach.
- III Zachęcanie do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w głównych organizacjach medialnych na wszystkich poziomach. Tam, gdzie to możliwe, wszystkie role niepełnosprawnych postaci w mediach powinny być odtwarzane przez aktorów z niepełnosprawnościami.
- IV Przedstawianie osób z niepełnosprawnościami jako ekspertów z różnych dziedzin. Przedstawianie osób z niepełnosprawnościami jako „zwykłych/typowych” osób, w sytuacjach, w których podmiotowość, a nie niepełnosprawność jest cechą definiującą. Ukazywanie społecznego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami (wspólnie z innymi osobami) bez jakiegokolwiek podkreślania niepełnosprawności w taki sposób, by niepełnosprawność była przedstawiana jako coś zwykłego, niewymagającego komentarza.
- V Oddanie głosu osobom z niepełnosprawnościami. Unikanie mówienia o niepełnosprawności, osobach z niepełnosprawnościami wyłącznie przez osoby trzecie. Osoby z niepełnosprawnościami powinny mówić same o swoich doświadczeniach, życiu.
- VI Wprowadzenie do programów szkolnych elementów edukacji medialnej z uwzględnieniem tematyki prezentacji niepełnosprawności.